

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Edmar Bakøy

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Felles landbruksnemnd - Ørland/Bjugn kommuner	

Svar på høring: Forskrift om tiltak for å stanse eller avverge skade fra vilt.

Vedlegg:

1. Utkast til forskrift om tiltak for å stanse eller avverge skade fra vilt

Sakens bakgrunn og innhold

Miljødirektoratet har sendt ut høringsforslag med svarfrist 1. februar 2014.

Høringsforslaget ble sendt ut til viltutvalget, bondelagene og en rekke grunneiere den 8. november.

Direktoratet mener at gjeldende forskrift må endres, da hjemmel er endret fra viltloven til naturmangfoldloven, og mange arter har fått endret status mm. Miljødirektoratet hevder også at svar fra en høringsrunde i 2008 er innarbeidet i forslaget.

Direktoratet ønsker nå å legge mer av saksbehandlingen til fylkesmannen for å sikre en mer ensartet behandling.

- Eiere/rettighetshavere som rammes av skade fra vilt mister rett til å vedta skadefelling på egen vurdering på noen arter. Kommunene mister rett til å gi fellingstillatelse på flere viktige arter. Denne myndigheten flytte opp til fylkesmannen.

Unntatt fra denne høringen er hjortevilt der dette ivaretas av en egen forskrift.

Oversikt over bestemmelser i gjeldende forskrift og forslag:

GJELDENDE FORSKRIFT:

- Nåværende forskrift gir grunneier rett til felle følgende skadegjørende arter uten søknad når disse forvolder skade av vesentlig økonomisk betydning:

A. Hettemåke, fiskemåke, gråmåke, svartbak, bydue, ringdue, svarttrost, gråtrost, måltrost, rødvingetrost, skjære, kråke, ravn, gråspurv, hare, rødrev, røyskatt, mink, mår og grevling, kan felles uten særskilt tillatelse hele året av **eier/bruker/rettighetshaver** eller den han bemyndiger når disse gjør skade av vesentlig økonomisk betydning på en eller flere av følgende verdier: Hus, bage, åker, plante- eller frøkultur, aktivt drevne egg- og dunvær, pelsdyrfarm, fjørfeoppdrett eller viltoppdrett.

Denne muligheten foreslås nå tatt bort og søknader om felling skal i stedet behandles av kommunen. Dette kan medføre en del unødig ekstraarbeid for kommunene.

B. **Kommunen** kan gi tillatelse til felling av følgende viltarter når disse gjør skade: Storskarv, toppskarv, gråbegre, grågås, kanadagås, ørfugl, siland, laksand, tjeld, krykkje, grønnspekk, svartspekk, flaggspekk, kjøttmeis, kaie, kornkråke, stør, pilfink, bokfink, bjørkefink, grønnsfink, dompap, gulspurv, viltlevende kanin og ekorn.

Kommunen kan også gi tillatelse til felling av arter nevnt under pkt. A, ved andre skadetilfeller enn de som framgår av bestemmelsen.

Kommunen kan tillate hijakt på rødrev dersom denne forårsaker vesentlig skade på beitende bufe.

Mye av det som kommunen nå kan gi tillatelse til foreslås overført til fylkesmannen. Spesielt gås kan være kontroversielt.

C. Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av følgende viltarter når disse gjør skade: Knoppsvane, kortnebbgås, hønehauk, spurvehauk, makrellterne, rødnebbterne, flaggermus og oter, samt stripegås, snøgås og kvitkinngås i fylkene Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Oslo og Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark.

FORSLAG:

Kapittel 3 Beslutningsmyndighet

§ 7 Uttak etter tillatelse fra kommunen

Kommunen behandler søknad om uttak, for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, av følgende arter:

- alle jaktbare arter i kommunen, unntatt gjess, siland, laksand, svartand, havelle og ærfugl
- bydue, knoppsvane

Søknad som gjelder flere kommuner behandles av fylkesmannen.

§ 8 Uttak etter tillatelse fra fylkesmannen

Fylkesmannen behandler søknad om uttak for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, av følgende arter:

- Alle jaktbare arter i de kommuner det ikke er jakt på arten
- Grågås, kanadagås, kortnebbgås, siland, laksand, svartand, fiskemåke, hettemåke, krykkje, havelle, ærfugl, gråhegre, svarttrost, dompap, stær, kongeørn, hønehauk, spurvehauk, flaggspett, svartspett, gråspurv, kjøttmeis, blåmeis, kaie, kornkråke, pilfink, bokfink, grønnfink, rødstrupe, oter og flaggermus.

Søknad som gjelder flere fylker behandles av Miljødirektoratet.

§ 9 Uttak etter tillatelse fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til uttak av vilt:

- a) for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer.
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom for de arter hvor beslutningsmyndigheten ikke er lagt til kommunen eller fylkesmannen etter §§ 7 og 8.
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

For kommunene Bjugn og Ørland har spørsmål om skadefelling i hovedsak dreid seg om grågås. Grågås forårsaker årlig store skader på eng på øyene Kråkvåg, Storfosna, Garten, Tarva og Valsøya. På fastlandet er det betydelige skader på åker og eng i områdene ved Grandefjæra, Nordre Ørland grunneierlag, og Nes og Valsneset i Bjugn.

Skader oppstår ofte akutt ved at store flokker med grågås slår seg ned på innmark. Dette forårsaker stor skade i løpet av kort tid. Grågåsa beiter noen steder så hardt at det ikke blir avling i det hele tatt. Der beitepresset er litt mindre tas de beste beiteplantene, slik at avlingene får dårligere kvalitet. I tillegg til beitinga forringer avføring fra gås avlingene.

På Gjølga i Bjugn er det også ved noen tilfeller gitt tillatelse til felling av Kanadagås.

Forskjellige skremmetiltak er forsøkt uten spesielt hell. Gåsa venner seg etter en tid til alle de forebyggende tiltakene som er forsøkt.

Kommunene har derfor innvilget betinget skadefelling av grågås og kanadagås i de ovenfor nevnte områdene. Dette har vi gode erfaringer med og har fått positive tilbakemeldinger fra mange gårdbrukere.

I noen tilfeller er det også nødvendig å gi tillatelse på felling av ærfugl som gjør skade på skjelloppdrettsanlegg. Ærfugl kan gjøre stor skade på skjell i passende størrelse i løpet av kort tid.

Skadeomfanget fra gås og ærfugl kan dreie seg om millionbeløp, og kommunene har av og til fått kritikk fra næringsutøvere for at kommunen ikke gjør nok for å begrense skadeomfanget, spesielt fra grågås. Næringsgrunnlaget for flere gårdsbruk trues særlig på øyene, men også noen steder på fastlandet.

Dette vil hvis utviklingen fortsetter føre til at det blir slutt på gårdsdrift som er hovednæring og folk flytter fra disse stedene. Mest utsatt her er Tarva i Bjugn som har et unikt kulturlandskap som trues hvis gårdsbrukene på øya legges ned.

Tilveksten av grågås blir i for liten grad tatt ut i form av lokal jakt.

Folkehelsevurdering. En forskrift som kan føre til større belastning på lokalsamfunnet vil ikke være positivt for folkehelsen.

Administrasjonens vurdering

Miljødirektoratets forslag innebærer en innsnevring av muligheten for å felle enkelte viltarter som gjør stor skade. Fra kommunalt hold virker forslaget på ny forskrift vel drastisk. Virkningene for landbruksnæringa av lengre saksbehandlingstid hos fylkesmannen vil kunne bli alvorlige.

Kommunene er i praksis fratatt rett til å innvilge skadefellingstillatelser på arter som skaper store problemer lokalt. Det er kommunen som best kjenner forholdene omkring skadeproblematikken fra de aktuelle viltartene i egen kommune. Likevel skal kommunene ikke lenger behandle søknader om felling av viktige arter?

Forslaget vil føre til stor økning i arbeidsmengden hos fylkesmennene. Er det tatt høyde for tidsbruken og kostnadene dette vil medføre?

Det er heller ikke ønskelig for kommunen å bruke tid og resurser på behandling av søknader som grunneiere og rettighetshavere tar seg av etter nåværende forskrift. Vi er ikke kjent med at det har vært misbruk av gjeldende forskrift i forbindelse med felling av disse artene i våre kommuner. Vi ser derfor ikke noe behov for å innføre en kommunal behandling.

Vi er også redd for at en streng forskrift vil føre til selvtekt av de som utsettes for store skadeproblemer. Med den resursmangel som hevdes å være i politiet er det tvilsomt om slike saker blir prioritert. Dermed vil respekten for regelverket svekkes.

Hvis det er slik at direktoratet mener gjeldende forskrift ikke følges opp av enkelte kommuner med for liberal praksis, bør dette heller tas opp med dem det gjelder enn å gå til restriksjoner for alle.

Lederens innstilling:

Uttalelse fra Bjugn og Ørland kommuner til høringsforslag til forskrift om tiltak for å stanse eller avverge skade fra vilt.

1. Generelle kommentarer: Bjugn og Ørland kommuner er ikke fornøyd med forslag til ny forskrift. Saksområdet er godt ivaretatt av gjeldende forskrift. Det er vanskelig å se at tidligere innsendte høringsuttalelser fra kommuner og en del fylkesmenn er tatt tilstrekkelig hensyn til i forslaget.

2. Ingen kommentar til disposisjon, oppbygging av forskrift mv.

3. Kommentar til artsutvalg: Gjeldende forskrift anbefales videreført på dette punktet. Vil spesielt påpeke at felling av gjess og ærfugl fortsatt må behandles av kommunen. For disse artene er det store økonomiske verdier som står på spill og det er viktig med en effektiv og stedstilpasset saksbehandling.

4. Kommentar til utkastets bestemmelser. Viser også her til gjeldende forskrift. Det er viktig at terskelen for å få tillatelse til felling av skadegjørende ikke blir for høy. Krav til skadeforebyggende tiltak må ikke bli for omfattende arbeidsmessig. Dette gjelder spesielt når tiltakene er forsøkt tidligere med dårlig virkning.